

bambóok

STRATENÁ

***
Najlepšia
detská kniha
roka 2023

***
Amazon

KNÍŽNICA

REBECCA
STEAD

WENDY
MASS

STRATENÁ
KNIŽNICA

REBECCA
STEAD

WENDY
MASS

REBECCA
STEAD

WENDY
MASS

STRATENÁ KNÍŽNICA

Vydala GRADA Slovakia s.r.o. pod značkou Bambook
Moskovská 29, 811 08 Bratislava 1
www.grada.sk
Tel.: +421 2 556 451 89
ako svoju 277. publikáciu

Z anglického originálu *The Lost Library*, vydaného vydavateľstvom Feiweil and Friends, ktoré je súčasťou Macmillan Publishing Group, LLC v New Yorku, v roku 2023, preložila do slovenčiny Kristína Kohanová.

Jazyková redakcia Anetta Letková
Grafická úprava a sazba Marek Kulka a Zuzana Ondrovičová
Zodpovedné redaktorky Natália Kulková a Erika Hubčíková

Vydanie 1., 2024
Počet strán 208
Tlač FINIDR, s. r. o.

Text copyright © Rebecca Stead and Wendy Mass, 2023
Illustrations copyright © TK, 2023
All rights reserved.

Slovak edition © GRADA Slovakia s.r.o., 2024
Translation © Kristína Kohanová, 2024

Upozornenie pre čitateľov a používateľov tejto knihy

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto tlačenej či elektronickej knihy nesmie byť reprodukováaná a šírená v papierovej, elektronickej či inej podobe bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Neoprávnené použitie tejto knihy bude trestne stíhané.

Automatizovaná analýza textov alebo údajov v zmysle článku 4 smernice 2019/790/EÚ a používanie tejto knihy na tréningovanie AI sú bez súhlasu nositeľa práv zakázané.

ISBN 978-80-8090-813-3 (ePub)
ISBN 978-80-8090-812-6 (pdf)
ISBN 978-80-8090-811-9 (print)

VENOVANÉ MINULÝM, SÚČASNÝM
AJ BUDÚCIM KNIHOVNÍKOM

Prvá kapitola

MORTIMER

Na studenej kamennej dlážke pivnice sedel pred myšacími dverami číslo štyri Mortimer a čakal. Pred sebou mal natiahnuté labky tak, ako keby sa chystal objať melón, a svojím huňatým ryšavým telom sa snažil zabrať čo najviac priestoru.

Knihy neboli podľa jeho názoru k mačkám spravodlivé. Zvyčajne ich opisovali ako naduté, dokonca bezcitné stvorenia, takmer ako keby ani nemali srdce.

Mačky mali srdce.

Cítili, pošeplo mu jeho srdce.

Mortimer mal mnoho pocitov. Čoho však mal nedostatok, boli slová.

Myši to so slovami vedeli oveľa lepšie ako on. Niekedy rozprávali až *priveľa*.

Zvon navrchu martinvillskej radnice začal odbíjať ako každý deň presne o šiestej večer. Šuchot za dverami bol čoraz hlasnejší. Čochvíľa nimi prejdú myši.

„Jablká!“ začul piskľavý hlas. „Cítim jablká!“ Hneď potom sa ozvalo vzrušené mrmlanie.

Už prichádzajú, pomyslel si Mortimer. Presne v momente, keď sa z diery vynorila prvá myš, nasadil, aspoň dúfal, príjemný úsmev. Myš sa otriasla, aby sa zbavila hliny a pilín, a, samozrejme, *rozprávala*.

„Je tu... mačka?“

V diere sa objavila ďalšia myš. „Čo je toto za hrozné miesto, kde hneď za dverami čaká bezcitná *mačka*? Toto je horšie ako nočná mora!“

Hneď za nimi sa tlačila aj tretia. Mortimer už vedel, že myši takmer nikdy necestujú samy.

„Vitajte!“ zvolal Mortimer a nervózne škúľil na vrece zemiakov. Minulý týždeň sa jednej z myší podarilo naň vyskočiť. Chudák Mortimer na ňu musel bez pohnutia čakať pod schodmi takmer celé tri hodiny.

„Myši, prosím, nasledujte ma.“ Snažil sa, aby to znelo povzbudivo. „Týmto smerom sa dostanete von.“

„Lenže my sme sa ešte len teraz dostali *dnu*!“ zakňučala jedna z nich.

Mortimer držal labky stále rozťahnuté ako stierače

a pokúšal sa ich hnať do malej diery v inom rohu pivnice (známej tiež ako myšie dvere číslo tri). Ako už zistil, nerady vychádzali rovnakými dverami, akými prišli.

„Tá príšerná mačka má na každej labe šesť pazúrov! Aké desivé!“

„No tak počkať. Nie je toto náhodou Šesťprstý Mrzút?“

Východ, ktorý sa nachádzal blízko starého vozíka na knihy, smeroval von, ďaleko od pani Scogginovej, jablk a syra pána Brocka. A tiež ďaleko od vreca zemiakov.

„A teraz sa od nás akože očakáva, že sa iba tak poberieme späť do tej zimy?“

Pravdupovediac, pri pohľade na Mortimerove laby ich nebolo treba dvakrát presviedčať. Už teraz sa tlačili okolo diery, pokúšajúc sa dostať preč.

„Nie je tam zima,“ opravil ich Mortimer. „Je leto. Dávajte si však pozor, hneď za východom je cesta. Autá. Ale inak je všetko v najlepšom poriadku.“

„No výborne,“ hnevala sa jedna z myší. „Vďaka za nič, Šesťprstý Mrzút,“ hundrala, kým zmizla v diere.

„A, mimochodom, NIČ nie je v poriadku,“ dodala posledná z nich. „Sme VELMI hladné.“ Napriek tomu však nespúšťala zrak z Mortimerových láb (naozaj mal na každej šesť pazúrov) a tiež rýchlo zacúvala do diery.

„Mrzí ma to,“ ospravedlňoval sa Mortimer. „Prosím, pokračujte ďalej. Je mi to ľúto.“

„Mačky vôbec nič nemrzí. Každý vie, že nemajú žiadne city,“ vyhrkla tesne predtým, ako sa stratila.

Mortimer na to neodpovedal. Nemalo to zmysel, aj tak už boli preč. Namiesto toho pritlačil oko k malej diere v stene, vyzerajúc, či sa bezpečne dostali na druhú stranu. „Zbohom,“ zašepkal. „A veľa šťastia.“

Pani Scogginová myši neznášala. Mortimer už prišiel na to, že proti tomu, aby sa dostali dnu, nič nezmôže (aj keď všetky myšie vchody pozorne označil od jeden po päť). Už keď do tohto domu prišiel, chodili si kade-tade, a on s tým nemohol urobiť nič, okrem toho, že ich jemne vyviedol späť von. Naučil sa načúvať ich tichému šušťaniu a vždy ich už čakal, aby im ukázal najbližší východ.

Mortimer nevedel dobre narábať so slovami, ale jeho sluch bol vynikajúci.

Po ich odchode sa snažil dať pivnicu do pôvodného stavu. Ako zvyčajne, myši narobili neporiadok. Pobehovali hore-dole a do všetkého narážali. Dnes skončili na zemi tri jablká, ale ani so svojimi dvadsiatimi štyrmi pazúrmí ich Mortimer nedokázal vyložiť späť na rozheganú poličku. Mohol ich len postaviť pekne do radu ku schodom, kde si ich Kam určite všimne.

Hádam nebudú veľmi obité. Ak áno, môže z nich urobiť jablkové pyré. *Zase.*

Keď bol v pivnici konečne pokoj a poriadok, zhlboka sa nadýchol, nasávajúc vôňu jablkových mafinov, ktorá sa šírila z kuchyne. Kam ako každú nedeľu vypekala. Cez

jedno z malých, vysoko položených okien videl, že slnko pomaly zapadá. Vydýchol si a pocítil šťastie.

Potom mu však padol pohľad na starý knižničný vozík. Pocit šťastia sa vytratil a vystriedal ho pocit viny, ktorý mu zovrel žalúdok. Zviera ho príliš silno, ako keď ho objímala Kam.

Moja chyba, pošeplo mu srdce už tisíci raz. Všetko je to moja chyba.

Odvrátil zrak.

Druhá kapitola

MORTIMER

Takmer hneď po tom, čo odišli myši, sa zjavila Kam. Zoradené jablká si vôbec nevšímala. Namiesto toho sa posadila na dlážku a dobrú hodinu sa ani nepohla.

Iba uprene hľadela na vozík s knihami.

Za celých dvadsať rokov nič také nikdy neurobila.

Mortimer premýšľal, či náhodou nepotrebuje objatie, a tak k nej podišiel a prednými labkami sa oprel o jej nohu.

„Ach, drahý kocúrik!“ povzdychla si a načiahla sa za ním.

Trochu prisilno, pomyslel si Mortimer, ale dovolil jej objat ho.

Kam postupne zložila z vozíka všetky knihy a porozkladala ich v kôpkach po celej zemi. Mortimer, obklopený knihami, privrel oči.

Tá lahodná vôňa kníh, pošeplo mu srdce.

Dovolil si ponoriť sa do spomienok na dni strávené v knižnici, keď bol ešte mača.

Mortimer a jeho sestra Petúnia milovali hry. „Šéf knižnice“ bola jej obľúbená. Pravidlá boli jednoduché: komukoľvek sa podarilo vyšplhať vyššie, vyhral. Mortimer bol aj vďaka svojim dvadsiatim štyrom pazúrikom vynikajúci lezec, ale i napriek tomu vyhral len málokedy. Petúnii sa vždy podarilo dostať sa vyššie. Aj ona mala dvadsaťštyri pazúrikov. Ešte stále si pamätal jej usmievavú tvár, ktorá sa na neho škerila z najvyššej police v knižnici.

Raz sa dokonca nejakým zázrakom dostala až navrch starých modrých vchodových dverí! Mortimer sa so zavretými očami strácal v spomienkach. Petúnia tak vysoko hore pri strope vyzerala ako krásna a triumfálna snehová guľôčka. A hlavne *zaseknutá* snehová guľôčka.

Pani Scogginová musela vyliezť na stoličku, aby ju dostala naspäť na zem.

Mortimer mal pani Scogginovú najradšej zo všetkých. Jej objatia nikdy neboli príliš silné.

Jeho radostné spomínanie prerušila Kam.

„Drahý kocúrik!“ V rukách zvierala svoj zápisník. Všimol

si, že na vozík nakreslila mnoho *symbolov* a všetky knihy povkladala, nie príliš úhľadne, naspäť.

Na líkach mala červeň. „Musíme zobudiť pani Scogginovú,“ oznámila mu. „Nemáme času nazvyš.“

Nasledoval ju na poschodie a o chvíľu zase naspäť do pivnice, teraz už s pani Scogginovou, unavene sa vznášajúcou za nimi. „Mala som ten najkrajší sen,“ vykladala pani Scogginová Kam. „Snívalo sa mi, že som šla do kina. Myslím si, že to bolo v Grantville. Mávali tam tie *najlahodnejšie* pukance, drahá moja. Mala by si tam niekedy zájsť. Prosím ťa, zájdi tam.“

Kam pred ňu strčila tanier s jablkovými koláčikmi a skočila jej do reči. „Mám plán. A potrebujem niekoho, kto mi bude kryť chrbát.“

Už padal súmrak, keď si Mortimer uvedomil, že Kam a pani Scogginová sa chystajú vytlačiť vozík s knihami na ulicu.

Na ulicu! zhrozil sa.

Berú ho preč, pošeplo mu srdce.

Podľa Mortimera to bol hrozný nápad, a presne to sa im aj snažil povedať, až kým na neho pani Scogginová neukázala prstom a nepovedala Kam: „Nezabudla si náhodou nakrmiť kocúra? Dnes je nejaký umrncaný.“

„Nakrmila som ho. Možno sa len chce porozprávať,“ odvetila Kam. Potom sa k nemu naklonila a prihovorela sa mu: „Máš niečo dôležité na srdci, drahý kocúrik?“

Aké únavné, pomyslel si Mortimer. Musí byť nejaký spôsob, ako ich zastaviť. Nechcel, aby vozík zobrali preč. Predtým, než si stihol premyslieť poriadny plán, Kam vozík roztlačila k pivničným dverám a pani Scogginová ju nasledovala.

Čo teraz? Tento starý vozík na knihy bol to jediné, čo zostalo z knižnice, jeho pôvodného domova. Už nemal nič iné, čo by mu pripomínalo drahú Petúniu a ich šťastné detstvo.

Všetko je to moja chyba, pošeplo mu srdce.

Už boli takmer pri dverách.

„Zastavte!“ zvolal a vyskočil navrch vozíka.

Ani to ich však nezastavilo. Väčšinu jeho objemu tvorila iba srst'. Nevážil viac ako štyri kilogramy.

Kam sa zasmiala. „Vyrážame!“

Mortimer sa ešte nikdy v živote necítil taký nepochopený. Aj napriek tomu sa z vozíka ani nepohol, len sa zadíval dopredu.

Moja knižnica! pošeplo mu srdce.

To, čo z nej zostalo, pripomenul si.

Mortimer sledoval, ako si Kam vonku v tme kľakla a začala vozík rozoberať.

Z jeho knižnice ostali iba kúsky. Nakoniec ju tak či onak nedokázal zachrániť.

Kam píčila. Tĺkla kladivom. Zlepovala.

Mortimerovi prišlo zle od žalúdka.

Nakoniec ukázala na niečo zabalené v uteráku. „Hádaj, čo je tam,“ vyzvala Mortimera.

„Neznič knihy,“ odpovedal jej. „Prosím, neubližuj knihám.“

„Mňau aj tebe!“ odvetila mu Kam, ťahajúc tú vec bližšie k nim.

Uprel na ňu zrak. Niekedy ho hnevalo, ako si myslí, že *on* je ten, kto nerozumie *jej*, aj keď to v skutočnosti bolo naopak.

„Dvere!“ zvolala a z uteráka vybalila malé štvorcové drevené dvierka so sklenenými okienkami.

Tá vec v jej rukách vyzerala veľmi známo. Až po chvíli si uvedomil prečo: patrili k malej skrinke nad umývadlom u nich doma. Boli to dvierka od skrinky na syr! Vybrala ich z pántov!

Oprava: Vzala aj pánty.

Následne vylovila z jedného vrecka šiat skrutkovač.

Odišiel sa posadiť k pani Scogginovej. „Výborne,“ prihovorila sa mu. „Môžeš mi pomôcť striehnuť. Ak niekoho uvidíš prichádzať, dvakrát zamňaukaj.“

Mortimer si vzdychol. Dúfal, že sa čím skôr vrátia domov.

Slnko už pomaly zapadalo za obzor, keď Kam konečne dokončila svoju malú knižnicu s ukradnutými syrovými dvierkami.

Mortimer bol unavený. Vliekol sa domov za pani Scogginovou a Kam. Keď však vyšli na verandu, uvedomil si, že nemôže ísť dovnútra.

Nie, kým je moja knižnica vonku, pošeplo mu srdce.

Aspoň to, čo z nej zostalo, pripomenul si.

Mortimer sa otočil. Zišiel po schodoch a vybral sa na späť.

Moja knižnica, pošeplo mu srdce, ma stále potrebuje.

Tretia kapitola

EVAN

Posledné ráno, ešte ako piatok, sa Evan vyštveral poľnou cestou, ktorá viedla od jeho domu k mestskému parku v Martinville, kde stála jeho škola.

„Vyštveral“, pretože väčšinu cesty musel kráčať do kopca.

Štvrtá kapitola

KAM

Počkať, počkať. (Povedala by som „to ma podrž“, ale všetci vieme, že to nie je možné.)

Subjekt rozprávania sa zmenil, už nesledujeme príbeh Mortimera, šesťprstého kocúra, ale piataka Evana.

Niektorí ľudia to fakt nemajú radi.

Avšak Evan aj Mortimer žijú v rovnakom meste. Pravdupovediac, dokonca sa im na chvíľu aj prepletú cesty.

Ja tiež bývam v Martinville. Tam sa celý príbeh odohráva.

Všetko to bude dávať zmysel. Čoskoro.